

A választástól az ivarzásig terjedő intervallum: előnyös a teljes etetés?

A vizsgálatok azt mutatják, hogy az extra takarmánynak nincs jótékony hatása a választást követő időszakban.

A választástól az ivarzásig terjedő intervallum (WEI, "wean-to-estrus interval") a választás és az álló ivarzás első napja között eltelt napok számát jelenti. Ez kritikus időszak a frissen választott kocák termékenyítése szempontjából, hogy biztosítsák az állomány termelékenységét és fenntartsák a kocáknak évente előállított nagyszámú almot. A telepeken az átlagos WEI négy-öt nap között mozog, a legtöbb kocát az választást követő hét napon belül termékenyítik.

A kocák gyakran veszítenek testtömegükből a laktáció során jelentkező magas tápanyagigény miatt, amelyet korlátozott bevitel esetén, a szervezet raktárainak mozgósításával lehet kielégíteni. A laktáció alatti súlyos testtömegcsökkenés negatívan befolyásolhatja a későbbi termékenyítést azáltal, hogy késlelteti az ivarzást, elkerülhetetlenül megnöveli a koca üres napjait, valamint esetlegesen csökkentheti a hosszú élettartamot és veszélyeztetheti a tüszök minőségét.

Sok sertésenyésztő a választás után teljes takarmányozást alkalmaz, hogy visszanyerjék a laktáció során elvesztett tartalékokat. A teljes etetés bevett gyakorlat volt, mert a termelők feltételezték, hogy ez szükséges az optimális szaporodásbiológiai teljesítmény biztosításához a későbbiek folyamán. A teljes etetés növeli a takarmány pazarlást és a takarmányköltségeket.

Kevés szakirodalom foglalkozott a kocák megfelelő takarmányozásával a WEI alatt; számos friss tanulmány azonban azt sugallja, hogy a teljes etetésnek a kocákra nézve a választás utáni időszakban alig vagy egyáltalán nincs gazdasági haszna.

Az 1970-es és 80-as években a kutatók feltételezték, hogy a választás után a kocáknak adott nagyobb takarmány mennyiség csökkenti a következő termékenyítésig eltelt napok számát, és növeli az alom méretét és a termékenységet. Fialat, előhasi kocák esetében ezt a hipotézist két tanulmány is alátámasztotta. Az egyik tanulmányban a WEI hossza csökkent, és a fialási arány javult a 3,6 kg takarmánnyal etetett kocáknál a legalacsonyabb mennyiségű 1,8 kg takarmánnyal etetett kocákhoz képest (1. táblázat). Más kutatók arról számoltak be, hogy megnőtt az ovulációs ráta és az alomméret az első paritású kocáknál, akik napi 4 kg takarmányt kaptak, szemben azokkal, akik 1,5 kg-ot. A takarmány mennyiségének 4,5 kg-ra történő növelése a választás után nem eredményezett reprodukciós előnyöket az idősebb, többször fialt kocák esetén. Ezen korai vizsgálatok alapján a teljes etetés bizonyos előnyökkel járhatott a termelők számára, mivel lerövidítette a WEI-t és javította a reprodukciós teljesítményt a fiatal kocák, és valószínűleg minden olyan koca esetében, amely rossz kondícióban volt, a jelentős laktációs súlycsökkenés következtében.

A WEI alatt a hiperszopora, modern kocák takarmányozásával foglalkozó tanulmányok a közelmúltig korlátozottak voltak. Nem észleltek különbséget négy, nagyszabású kísérletben a reprodukciós teljesítmény részleteiben vagy a WEI-ben, olyan kocák esetében, amelyek napi 2,7 és 3 kg/nap közötti takarmánymennyiséget kaptak, összehasonlítva a 3,8 és 5,4 kg közötti tartományban, sokkal nagyobb mennyiségű takarmányt fogyasztó kocákkal, függetlenül a választáskori kondíciótól. Míg ezeknek a vizsgálatoknak a többsége nem támasztja alá, hogy a több etetés a WEI során haszonnal járna, a kutatók egy csoportja megállapította, hogy a fialási arány 88,3% -ról 93,3% -ra nőtt a 3,8 kg/nap mennyiséggel etetett kocáknál, összehasonlítva a 2,7 kg/nap mennyiséggel etetettekkel.

Lehetséges, hogy a kocák speciális tápanyagokat igényelnek, nem pedig „csak több takarmányt”. Ezért a kutatók megvizsgálták az előnyöket, ha a választás utáni takarmányt egyszerű cukrokkal, például glükózzal és dextrózzal egészítik ki, hogy a kocák szénhidrátban gazdag takarmányt kapjanak, ami elősegítheti a tüszők fejlődését és minőségét, amelyet az inzulin és az inzulin növekedési faktorának kiválasztása idéz elő. Azonban ezek az intervenciók sem eredményeztek változást a későbbi reprodukciós teljesítményben.

Független változó	+ ²	nincs változás ³	- ²
WEI	1	11	0
Termékenyített kocák	0	5	2
Vemhesülési arány	0	5	0
Fialási arány	2	6	0

1.táblázat: A különböző takarmánymennyiségek hatása a kocákra a WEI alatt, kísérletek alapján¹

1 A WEI-ről szóló szakirodalmak összefoglalója 13 kísérletet tartalmaz, amelyek beszámolnak legalább az egyik fent említett változóról. Az említett kísérleteket 1972 és 2021 között publikálták.
 2 Kísérletek, amelyek beszámoltak a megnövekedett takarmánykiosztás negatív, vagy pozitív hatásáról egy adott független változó alapján.
 3 Kísérletek, amelyek nem mutattak változást a megnövekedett takarmánykiosztásról egy adott független változó alapján.

Az árutermelő gazdaságokban a WEI hossza drasztikusan csökkent az elmúlt évtizedekhez képest. Ezért sokkal kevesebb idő áll rendelkezésre ahhoz, hogy a kiegészítő takarmány hatással legyen a választott kocák reprodukciós teljesítményére vagy kondíciójára. Ezen kívül, a takarmányfelvételt ebben az időszakban korlátozhatja a paritás, a választási stressz, az ivarzás és a megfelelő kondíció. Következésképpen, a WEI során adott extra takarmány növeli a takarmányvesztést, mivel a legtöbb koca nem vesz fel nagy mennyiségű takarmányt ebben az időszakban.

Összefoglalva, a korábbi évtizedekben a választás utáni teljes etetés előnyös lehetett, különösen a fiatalabb előhasi kocák számára a szervezet tápanyagraktárainak feltöltésében. A legújabb kutatások azonban arról számolnak be, hogy a teljes mennyiségű takarmánnyal etetett kocák csak kis mértékű vagy semmilyen javulást nem mutatnak a reprodukciós teljesítményben, és nem jelentenek gazdasági előnyöket a termelők számára. A választás után gyorsan jelentkező ivarzás és az ezzel összefüggésbe hozható stressz korlátozhatja a takarmányfelvételt, ezáltal megakadályozva a magas tápanyagbevitelt. Így a kocák legfeljebb 2,7 kg mennyiségű kukorica és szójadara alapú WEI-étrenddel etethetők az optimális későbbi reprodukciós teljesítmény biztosítása érdekében.

A jövőbeli kutatások megállapíthatják, hogy alacsonyabb takarmányozási szinteket lehet-e alkalmazni a takarmányköltségek csökkentése érdekében, miközben megtartják a reprodukciós teljesítményt, ha egy bizonyos tápanyag javítja a teljesítményt, vagy a WEI során etetett speciális tápanyagok javíthatják a koca teljesítményét. A termelőknek nem szabad fontolóra venniük a WEI-ben történő etetést anélkül, hogy a tenyésztés korábbi szakaszaira gondolnának. Az optimális szaporodási teljesítmény megköveteli a megfelelő takarmányozást a WEI alatt és a maximális takarmányfelvételt a laktáció alatt, mivel a következő ciklus tüszőfejlődése a laktáció végén következik be.

Forrás: <https://www.nationalhogfarmer.com/news/wean-estrus-interval-full-feeding-beneficial>